

Studieordning

Voksenunderviseruddannelsen

Professionshøjskolen UCC

Indhold

Indledning.....	3
Lovgrundlaget.....	3
Optagelsesbetingelser	4
Uddannelsens struktur	4
Kursusdelen	4
Selvstudiedelen	5
Praktikdelen.....	5
Organisering og arbejdsformer	5
Uddannelsens indhold.....	6
Praktikkens indhold	6
Bedømmelse og prøver	7
Indhold på uddannelsens første del, 1. semester	8
Tema: Pædagogik, læring og undervisning	8
Kursusdelen	8
Selvstudiedelen og praktikdelen	8
Indhold på uddannelsens første del, 2. semester	9
Tema: Uddannelse, kultur og praksis	9
Kursusdelen	9
Selvstudiedelen og praktikdelen	9
Bedømmelse.....	9
Indhold på uddannelsens anden del, 3. semester.....	10
Tema: Kompetenceudvikling og voksenpædagogisk virksomhed.....	10
Kursusdelen	10
Selvstudiedelen og praktikdelen	10
Indhold på uddannelsens anden del, 4. semester.....	11
Tema: Uddannelsespolitik og voksenuddannelse	11
Kursusdelen	11
Projekt opgaven.....	11
Bedømmelse.....	12

Indledning

Engang var livslang uddannelse et særsyn. I dag er det almindeligt, at man uddanner sig både i ungdomsårene og som voksen. Et samfund i stadig forandring giver den enkelte mulighed for fortsat udvikling, men stiller også krav om hele tiden at kunne møde nye opgaver og udfordringer. Den enkelte uddanner sig hele tiden til samfundslivet og til den del af livet, som vedrører arbejdslivet. Man uddanner sig både til arbejdsmarkedet, erhvervslivet og til livet. Hele livet igennem. Hensigten med voksenunderviseruddannelsen er at uddanne lærere, der kan udvikle, tilrettelægge og gennemføre uddannelser og undervisning, som modsvarer voksnes behov for at lære og udvikle sig.

Ifølge Bekendtgørelsen om uddannelse af voksenundervisere har uddannelsen til formål at de studerende:

- opnår indsigt i voksenpædagogisk praksis og teori
- erhverver forudsætninger for at varetage, begrunde og udvikle voksenundervisning og anden voksenpædagogisk virksomhed under skiftende vilkår og i forskellige sammenhænge
- fremmer deres personlige udvikling gennem selvstændigt arbejde med uddannelsens indhold, gennem deltagelse i forskellige arbejds- og samarbejdsformer og gennem medansvar for undervisningen
- tilegner sig forudsætninger for videre studier inden for voksenpædagogik

Voksenunderviseruddannelsen (VUU) hos Professionshøjskolen UCC er karakteriseret ved at have både en almen og en erhvervspædagogisk profil. Det betyder, at samspil mellem uddannelsesinstitutioner, læring og erhvervsliv/arbejdsmarked i bred betydning fungerer som omdrejningspunkt.

VUU er således rettet mod voksenundervisere, der arbejder med eller påtænker at arbejde med uddannelse af voksne i private eller offentlige virksomheder, organisationer og på uddannelsesinstitutioner. VUU henvender sig ligeledes til personer, der varetager anden voksenpædagogisk virksomhed, fx projektledelse, pædagogisk konsulentvirksomhed og vejledning. Voksenunderviseruddannelse har et samlet omfang svarende til et års undervisning på fuld tid.

Lovgrundlaget

VUU bygger på Bekendtgørelse om uddannelse af voksenundervisere, nr. 750 af 13. september 1995. Grundlaget er Lov om åben uddannelse. Inden for bekendtgørelsens rammer har Professionshøjskolen UCC fastsat nærmere regler for uddannelsens varighed, indhold, struktur, undervisning, praktik, bedømmelse og prøver, sådan som det bliver beskrevet i det følgende. Når den studerende har bestået uddannelsen, udstedes et bevis for gennemført uddannelse. Af beviset fremgår titlen på den afsluttende projektopgave.

Optagelsesbetingelser

Adgang til Voksenunderviseruddannelsen kræver:

- en faglig eller erhvervsmæssig uddannelse eller tilsvarende faglig kompetence
- kendskab til voksenuddannelsesområdet og erfaring inden for voksenundervisning, vejledning og formidling eller gennemført Alment Voksenpædagogisk Grundkursus (AVG)

Professionshøjskolen UCC kan fritage den studerende for dele af uddannelsen, når det dokumenteres, at den studerende gennem uddannelse eller på anden måde har opnået tilsvarende kvalifikationer. Dette kræver at den studerende bliver realkompetencevurderet.

Uddannelsens struktur

Uddannelsen er organiseret i to dele, som hver gennemføres over to semestre.

Første, andet og tredje semester indeholder en intensivuge og en række tredages seminarer. Fjerde semester består af to tredages seminarer.

På intensivugerne og seminar dagene arbejdes der med teori, øvelser og erfaringsudveksling. Desuden indgår på alle semestre en selvstudiedel, hvor de studerende fordyber sig i selvvalgte problemstillinger, og en praktikdel, hvor den enkelte studerende arbejder og eksperimenterer med sine færdigheder som voksenunderviser.

Første del afsluttes med en opgave og en mundtlig prøve bedømt ved ekstern censur.

Anden del afsluttes med en projektopgave og en mundtlig prøve bedømt ved ekstern censur.

Kursusdelen

Intensivugerne bygger, som navnet siger, på komprimerede forløb, hvor den studerende tilegner sig viden og perspektiverer denne gennem øvelser og erfaringsudveksling. Formålet med intensivugerne er, at den studerende sættes i gang med at arbejde med semesterets tema og selvstudiedelen.

På tredages seminarerne opsamlers, bearbejdes og perspektiveres de studerende og underviserne i fællesskab selvstudiearbejdet med henblik på det videre arbejde med semestertemaet.

På VUU-forløbet vil der være tilknyttet en eller flere gennemgående undervisere, ligesom relevante gæstelærere kan inddrages i undervisningen.

Selvstudiedelen

I perioderne mellem intensivugerne og seminar dagene arbejder de studerende med at fordybe sig i problemstillinger med tilknytning til semestertemaerne. Formålet med selvstudiedelen er, at de studerende fordyber sig teoretisk i forhold til indholdet i kursUSDelen og voksenpædagogisk praksis. De studerende arbejder med opgaver og projekter af varierende omfang. I selvstudiedelen etableres selvstudiegrupper, som planlægger og formulerer selvstændige studiemål for forløbet. I tilknytning hertil tilbydes vejledningstimer, så de studerende får mulighed for at hente inspiration og vejledning.

Praktikdelen

Praktik indgår som en integreret del af VUU. Formålet med praktikken er, at de studerende erhverver sig erfaring i at udvikle, gennemføre og analysere forskellige undervisningsforløb for forskellige voksne. Endvidere at de studerende kan analysere forskellige uddannelsesinstitutioners kultur, praksis og samfundsmæssige funktion.

Praktikdelen har en samlet varighed af 8 uger, fordelt med 5 uger på første del og 3 uger på anden del. Tilrettelæggelsen af praktikdelen sker i et samarbejde mellem de studerende og praktikvejlederne.

Organisering og arbejdsformer

Undervisningen er som udgangspunkt organiseret i en række overordnede temaer på tværs af uddannelsens indholds- og studieområder (se senere). De studerendes egne erfaringer inddrages i koblingen mellem teori og praksis, hvilket tilgodeses dels i undervisning og opgaveskrivning, dels i arbejdet med undervisnings- og formidlingsøvelser samt i de tilknyttede praktikperioder. Det konkrete uddannelsesforløb bliver tilrettelagt af holdets undervisere. Forløbet vil i kursUSDelen indeholde holdbaseret undervisning, forskellige former for gruppearbejde og øvelser samt undervisningsøvelser. Alle undervisningsformer kræver en høj grad af aktivitet fra deltagernes side. De studerende på VUU arbejder i studiegrupper, hvor man kan forberede sig sammen, diskutere undervisningens indhold både før og efter timerne, og de fungerer som det nære studiesociale netværk. Studiegrupperne fungerer også som enheder, der kan øve sig i at forberede og formidle dele af undervisningsstoffet til resten af holdet efter nærmere aftale. Den teori, der arbejdes med i uddannelsen, relateres i videst muligt omfang til praksis. Praksis er ud over praktikforløbene også de erfaringer, deltagerne bringer med sig ind i rummet, samt praktiske undervisningsøvelser og træning i formidling på holdet.

Uddannelsens indhold

I fastlæggelsen af og arbejdet med uddannelsens indhold tages der udgangspunkt i temaer og problemstillinger inden for voksenpædagogik, uddannelse og undervisning, samt i de studerendes erfaringer. I Bekendtgørelsen er uddannelsen defineret ved fem studieområder. Deres andel af den samlede uddannelse angives ved følgende procenter:

- Pædagogisk og didaktisk område: 30%
- Psykologisk område: 20%
- Sociologisk område: 20%
- Forsøgs- og udviklingsarbejde: 10%
- Praktik: 20%

Uddannelsen tilrettelægges, så de studerende undervejs får mulighed for at dygtiggøre sig på et stadigt stigende teoretisk niveau for at kunne udvikle en voksenpædagogisk praksis.

På første del arbejder de studerende med temaer og problemstillinger af almen karakter. Der indgår to obligatoriske opgaver. På anden del arbejder de studerende med et selvvalgt sektorområde. De studerende afslutter uddannelsen med et 2. dels projekt.

Praktikkens indhold

Praktikken udfolder sig på forskellige områder:

- Praktik som observation og undervisning
- Praktik som kulturanalyse
- Praktik som uddannelses- og undervisningsplanlægning
- Praktik som undersøgelses- og udviklingsarbejde

Undervisningspraktik bygger på, at den studerende selvstændigt tilrettelægger og gennemfører undervisning og observerer andres undervisning.

Kulturanalyse arbejdes der med via besøg på undervisningsinstitutioner, i organisationer og i virksomheder, hvor der foregår voksenpædagogisk virksomhed.

Uddannelses- og undervisningsplanlægning foretages med udgangspunkt i afdækning og analyse af kompetencebehov inden for et valgt sektorområde.

Undersøgelses- og udviklingsarbejde bygger på en voksenpædagogisk problemstilling, som de studerende vælger at fordybe sig i teoretisk og praktisk.

Bedømmelse og prøver

Efter hver del af uddannelsen foretages der en bedømmelse af den studerende.

Bedømmelsen efter 1. del og prøven efter 2. del er eksterne bedømmelser, hvor der medvirker censorer beskikket af Undervisningsministeriet. Bedømmelserne foregår som mundtlige prøver med udgangspunkt i den studerendes (de studerendes) opgaver.

Omfanget af de obligatoriske opgaver er angivet i normalsider á 2.400 anslag inkl. mellemrum.

På 1. del er prøvens varighed inkl. votering:

1. person: 45 minutter
2. personer: 75 minutter
3. personer: 90 minutter
4. personer: 100 minutter

På 2. del er prøvens varighed inkl. votering:

- 1 person: 60 minutter
- 2 personer: 90 minutter
- 3 personer: 120 minutter
- 4 personer: 140 minutter

Prøverne kan tilrettelægges som gruppeprøver, men der gives individuel bedømmelse af den studerende. Ved bedømmelserne anvendes karaktererne "bestået/ikke bestået". Det er en betingelse for at fortsætte på uddannelsens 2. del, at den studerende får bedømmelsen "bestået" ved 1. delens bedømmelse.

Får den studerende bedømmelsen "ikke bestået", kan en ny bedømmelse kun finde sted, når den studerende har fået supplerende vejledning og eventuelt har omarbejdet andetsemesteropgaven henholdsvis den afsluttende projektopgave.

Den studerende kan normalt indstille sig til fornyet bedømmelse i alt tre gange jævnfør §9 i Bekendtgørelse om uddannelse af voksenundervisere, nr. 750 af 13. september 1995. Klager over bedømmelser behandles i henhold til § 17 i Undervisningsministeriets Bekendtgørelse om uddannelse af voksenundervisere, nr. 750 af 13. september 1995.

Indhold på uddannelsens første del, 1. semester

Tema: Pædagogik, læring og undervisning

"Hvad er på spil, når voksne lærer og udvikler sig?" På første semester arbejder de studerende individuelt eller i gruppe med at forstå og praktisere undervisning som et møde mellem voksne deltagere og undervisere om et fagligt indhold. Formålet med første semester er, at de studerende udvikler undervisningskompetence på baggrund af viden om pædagogiske temaer og problemstillinger og indsigt i samspil mellem voksenundervisning og voksnes læring.

Målene er, at de studerende:

- opnår viden om voksnes forudsætninger og potentialer for at deltage i uddannelse og undervisning
- erhverver sig kompetence i at planlægge, gennemføre og evaluere undervisningsforløb for voksne deltagere
- opnår viden om lærerroller, funktioner og samspil i voksenundervisning
- bliver i stand til at anvende deres viden til observation, analyse og vurdering af undervisning og samspil mellem voksne deltagere og undervisere
- bliver i stand til at reflektere over egen undervisningspraksis

Kursusdelen

Udgangspunktet for arbejdet på kursusdelen er en opfattelse af undervisning som et "møde" mellem en voksen underviser og voksne deltagere om et fagligt indhold. På den baggrund fokuseres der på voksne deltageres forudsætninger/potentialer og på det at være voksenunderviser, samt forskellige kommunikationsmønstres betydning for læring. Observation og feedback inddrages som metoder til afdækning og udvikling af undervisning.

Selvstudiedelen og praktikdelen

På selvstudiedelen arbejder de studerende med mindre opgaver samt en obligatorisk førstesemesteropgave.

De studerende beskæftiger sig med teorier og afprøver metoder til forståelse af problemstillinger i relation til første semesters tema.

I praktikdelen observerer, analyserer og vurderer de studerende egen og andres undervisning og eksperimenterer i praksis med undervisning i forhold til en voksen målgruppe.

Førstesemesteropgaven skal demonstrere, at de studerende har viden om samspil mellem konkrete deltagerforudsætninger, lærerroller og undervisning.

Førstesemesteropgaven har et omfang på maksimum 8 normalsider inkl. bilag (maksimum 19.200 anslag inkl. mellemrum).

Indhold på uddannelsens første del, 2. semester

Tema: Uddannelse, kultur og praksis

"Hvordan leves livet i de forskellige uddannelseskulturer?" På uddannelsens andet semester arbejder de studerende i spændingsfeltet mellem uddannelseskultur, undervisningspraksis og læring. Formålet er, at de studerende, på baggrund af viden om og forståelse for sammenhængen mellem uddannelseskultur, undervisning og læring udvikler færdigheder i at gennemføre metodiske analyser af uddannelse og undervisning i praksis.

Målene er, at de studerende:

- gennem centrale teorier opnår forståelse for eksistens af og udvikling af organisationskulturer
- erhverver sig forståelse for læringsmiljøets betydning for det pædagogiske rum
- metodisk kan analysere uddannelseskultur: værdier, holdninger og omgangsformer
- metodisk kan kortlægge og beskrive den voksenpædagogiske kultur på praktikstedet
- opnår forståelse for uddannelseskulturens betydning for den pædagogiske praksis

Kursusdelen

På kursusdelen arbejder de studerende med teorier om kultur og organisation og med teori og metoder til undersøgelse af praksis; fx kvantitative og kvalitative metoder og metoder til observation og dokumentation. De studerende indføres i projektarbejdsformen. Endvidere igangsættes semesteropgaven med udgangspunkt i andet semesters tema.

Selvstudiedelen og praktikdelen

På selvstudiedelen arbejder de studerende med andetsemesteropgaven, der indholdsmæssigt handler om organisations- og kulturanalyse i teori og praksis. I praktikdelen foretager de studerende en kulturanalyse på praktikstedet i relation til temaet for andet semester ved anvendelse af relevante metoder. Andetsemesteropgaven har et omfang på maksimum 10 sider inkl. bilag (maksimum 24.000 anslag inkl. mellemrum). Skriver flere studerende opgave sammen kan sidetallet øges med 2 sider pr. person (maksimum 4.800 anslag inkl. mellemrum) ud over de 10 sider for den første person.

Bedømmelse

Ved semesterafslutningen afleverer de studerende førstesemesteropgaven og andetsemesteropgaven. Andetsemesteropgaven danner udgangspunkt for en mundtlig bedømmelse med ekstern censur og bedømmes med "bestået/ikke bestået".

De to semesteropgaver skal demonstrere, at de studerende kan honorere målene for 1. del af uddannelsen.

Bedømmelsen foregår som en uddybende samtale mellem den/de studerende, eksaminator og censor. Den/de studerende lægger op til samtalen med et mundtligt oplæg med udgangspunkt i

andetsemesteropgaven. I samtalen inddrages studieforløbet som helhed samt refleksioner over egen læreproces.

Indhold på uddannelsens anden del, 3. semester

Tema: Kompetenceudvikling og voksenpædagogisk virksomhed

"Hvordan griber vi det an?" På uddannelsens tredje semester fordyber de studerende sig i et sektorområde med henblik på at afdække kompetencebehov og efterfølgende foretage uddannelses- og uddannelsesplanlægning.

Formålet er, at de studerende på baggrund af viden om og forståelse for et sektorområdes kompleksitet og kompetencebehov tilegner sig færdigheder i at udvikle uddannelses- og undervisningsplanlægning.

Målet er, at de studerende:

- kan afdække kvalifikations- og kompetenceudviklingsbehov
- opnår viden om og forståelse for didaktiske temaer og problemstillinger
- med afsæt i den didaktiske indsigt kan omsætte kvalifikationsbehov til uddannelses- og undervisningsindhold
- opnår kendskab til arbejdet med forsøgs- og udviklingsarbejde i tilknytning til sektorområdet

Kursusdelen

Der arbejdes med teori om kvalifikations- og kompetenceudvikling i det moderne samfund. Desuden introduceres de studerende til forskellige teorier om undervisnings- og uddannelsesplanlægning, didaktisk teori og metode. Det selvstændige arbejde med uddannelses- og undervisningsplanlægning igangsættes.

Selvstudiedelen og praktikdelen

Med udgangspunkt i teorien for semesteret arbejder de studerende konkret med at udvikle et længerevarende uddannelses- og undervisningsforløb, der har afsæt i et udvalgt sektorområdes kompetencebehov.

Uddannelsesforløbet skal rette sig mod en nærmere defineret målgruppe inden for det voksenpædagogiske felt.

Ved semesterafslutningen afleveres et skriftligt produkt, der indeholder følgende: En analyse af et sektorområdes kompetencebehov med beskrivelse af anvendte metoder ved afdækningen, en konkret udformning af et længerevarende uddannelsesforløb med afsæt i de afdækkede behov, didaktiske overvejelser over uddannelsesforløbets faglige indhold, struktur, arbejdsformer og forslag til evalueringsform.

Tredjesesemesteropgaven har et omfang på maksimum 12 sider inkl. bilag (maksimum 28.800 anslag inkl. mellemrum).

Indhold på uddannelsens anden del, 4. semester

Tema: Uddannelsespolitik og voksenuddannelse

"Hvilke udviklingsperspektiver ser vi i det voksenpædagogiske felt?" På fjerde semester sættes det voksenpædagogiske felt ind i en større samfundsmæssig ramme. De studerende udarbejder individuelt eller i grupper en projektopgave, hvis problemstilling kan hentes fra hele uddannelsens indholdsområde, og som perspektiveres i forhold til temaet på 4. semester. Formålet er, at de studerende kan analysere, vurdere og perspektivere en kompleks voksenpædagogisk problemstilling.

Målet er, at de studerende:

- kan identificere, afgrænse og begrunde valg af emne, problemstilling og metode
- kan analysere og vurdere en voksenpædagogisk problemstilling ved inddragelse af relevant teori og perspektivering af praksis
- kan foretage relevant informationssøgning
- kan dokumentere og formidle resultaterne i en sammenhængende form

Kursusdelen

På kursusdelen arbejdes der med den uddannelsespolitiske ramme for voksenuddannelsers udvikling nationalt og internationalt dels som særskilt tema og dels som kvalificering af arbejdet med projektopgaven. De studerende identificerer, definerer og afgrænser en kompleks voksenpædagogisk problemstilling til projektopgaven i samråd med underviseren.

Problemstillingen tager udgangspunkt i de studerendes særlige interesser inden for uddannelsens temaer.

Projektopgaven

Projektopgaven, der igangsættes på kursusdelen, udarbejdes og perspektiveres i selvstudiedelen, hvor der tilbydes løbende vejledning. Praktikken har en central betydning i projektet og sikrer praksisforankringen. Det skal fremgå af projektopgaven, hvorledes den studerende har arbejdet med uddannelsens formål og indholdsområder.

Projektopgavens omfang er maksimum 15 sider inkl. bilag (maksimum 36.000 anslag inkl. mellemrum). Skriver flere studerende projektopgave sammen, kan sidetallet øges med 3 sider pr. person (maksimum 7.200 anslag inkl. mellemrum) ud over de 15 sider for den første person.

Bedømmelse

Med udgangspunkt i projektopgaven bedømmes de studerende ved en mundtlig prøve med ekstern censur. Projektopgaven skal demonstrere, at de studerende har opnået indsigt i og overblik over den valgte problemstillings kompleksitet; kan anvende relevant teori i en nuanceret analyse og vurdering af den valgte problemstilling og kan perspektivere voksenpædagogisk praksis. Prøven har form af en uddybende samtale mellem den/de studerende, eksaminator og censor med udgangspunkt i projektopgaven. Prøven kan tilrettelægges som gruppeprøve, men bedømmelsen er individuel. Der gives karakteren "bestået/ikke bestået".